

İleri Analog Tümdevre Tasarımı (Yılıçi Sınavı)

**Süre 150 dakikadır. Kendi not ve kitaplarımızdan yararlanabilirsiniz. Puanlama:
1 (30), 2 (30) , 3 (20), 4 (20)**

Sorulardaki MOS tranzistorlar için $V_{TN} = 1V$, $V_{TP} = -1V$, $k_{N'} = 2.k_{P'} = 20\mu A/V^2$, $\lambda_N = 0.01V^{-1}$, $\lambda_P = 0.02V^{-1}$ olarak verilmiştir.

1. Şekil-1'deki işlemsel kuvvetlendiricide T_1 , T_2 ve T_7 tranzistorlarının akımları $I_1=I_2=100\mu A$, $I_7 = 500\mu A$ olacaktır; $(W/L)_1 = (W/L)_2 = (W/L)_8 = 3$, $(W/L)_6 = 5$ olarak belirlenmiştir.

a-Sistematik dengesizlik olmaması için diğer tranzistorların boyut oranları nasıl seçilmelidir?

b-İşlemsel kuvvetlendiricinin açık çevrim kazancını hesaplayınız.

c-Birim kazanç band genişliği $f_1 = 3MHz$ olarak belirlenmiştir. Bu band genişliğini sağlayan C_c kompanzasyon kapasitesi değerini hesaplayınız; yükselme eğimini, sağ yarım düzlemdeki sıfır sonsuza kaydıran sıfırlama direncini bulunuz.

2. CMOS OTA yapıları kullanılarak Şekil- 2a'da verilen birim kazançlı band geçiren OTA-C süzgeci gerçekleştirilecektir. Süzgecin transfer fonksiyonu

$$H(s) = \frac{\frac{\omega_p}{Q_p} s}{s^2 + \frac{\omega_p}{Q_p} s + \omega_p^2}$$

şeklinde dir. Akort frekansı $f_p = 100kHz$, değer katsayısı $Q_p = 1.5$ olacaktır. OTA'ların (G_m) eğimlerinin eş ve $70\mu A/V$ olması isteniyor. CMOS OTA'da düğüm kapasiteleri $C_{ni} = 0.2pF$ olarak belirlenmiştir.

a- C_1 ve C_2 kapasitelerine verilmesi gereken değeri belirleyiniz.

b- OTA-C süzgeci Şekil-2b'deki CMOS simetrik OTA ile gerçekleştiriliyor. OTA'nın yükselme eğiminin en kötü durumda $Y_E = 0.5V/\mu s$ olması isteniyor. $(W/L)_3 = (W/L)_4 = 1$, $(W/L)_7 = (W/L)_8 = 3$, $(W/L)_5 = (W/L)_6 = 2$ olarak verilmiştir. Giriş tranzistorlarının $(W/L)_1$ oranını ve I_A kutuplama akımını bulunuz. Giriş işaretinin değişim aralığını belirleyiniz.

3. Şekil-3'deki akım taşıyıcıda tüm n kanallı tranzistorların boyutları $(W/L)_N = 6$, tüm p kanallı tranzistorların boyutları da $(W/L)_P = 3$ olarak verilmiştir. ($I_1 = I_2 = 200\mu A$, $R_x = 5000 \text{ Ohm}$, $\Delta V_T = 2mV$, $\Delta(W/L)/W/L = \%2$)

a- V_{os} giriş dengesizlik geriliminin değerini belirleyiniz.

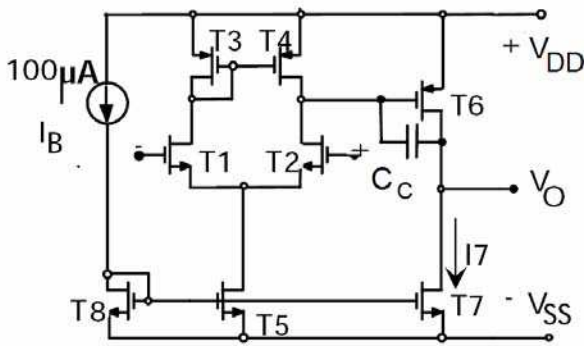
b- Devrenin ϵ_v gerilim izleme hatasını; y, x ve z uçlarından görülen r_y , r_x , r_z dirençlerini hesaplayınız.

c- Şekil-3b'de verilen genel osilatör yapısı kullanılarak bir sinüs osilatörü gerçekleştirilecektir. Kullanılacak kondansatörlerin kapasiteleri $50pF \leq C_i \leq 500pF$ bölgesinde seçilecek ve osilasyon frekansı $f_0 = 50kHz$ olacaktır. Genel yapıdan hareketle uygun bir osilatör topolojisi seçerek eleman değerlerini (kondansatör kapasitelerini, direnç değerlerini) belirleyiniz.

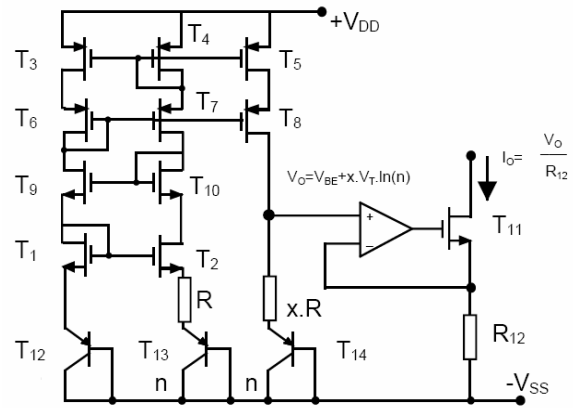
4. Şekil-4'deki band aralığı referansı devresinde T_{13} ve T_{14} tranzistorlarının emetör kesit alanı T_{12} tranzistorunun kesit alanının n katıdır. ($I_{S12} = 10^{-15}A$, $V_T = 26mV$, $\partial V_{BE}/\partial T = -2.5mV/^\circ C$, $\partial V_T/\partial T = 0.085mV/^\circ C$).

a- $n = 3$ olarak verilmiştir. Oda sıcaklığında V_o çıkış geriliminin sıcaklık katsayısını sıfır yapmak için gereken X çarpanını bulunuz.

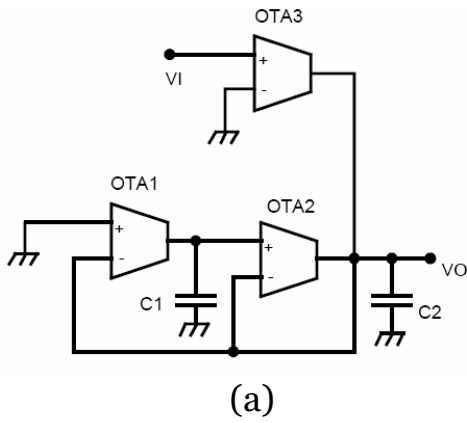
c- $R = 100 \text{ Ohm}$, $R_{12} = 4800 \text{ Ohm}$ olarak verildiğine göre, V_o ve I_o değerlerini hesaplayınız.

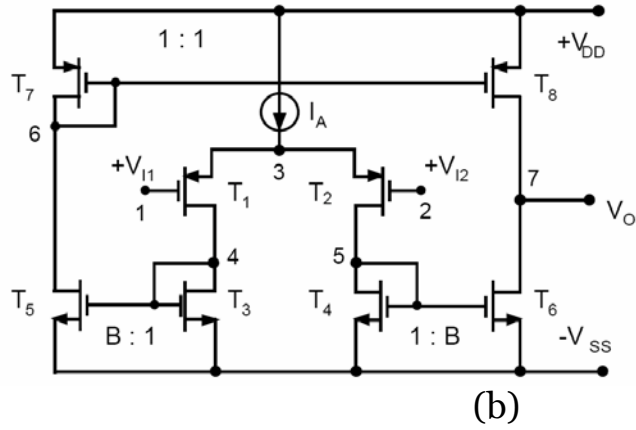
Şekil-1 (Soru 1)

Şekil-4 (Soru 4)

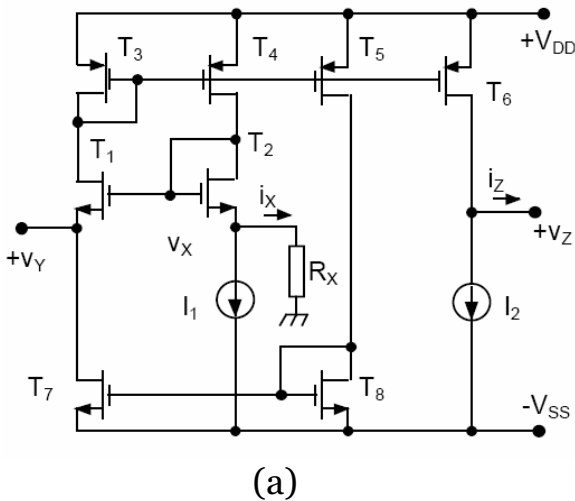

(a)

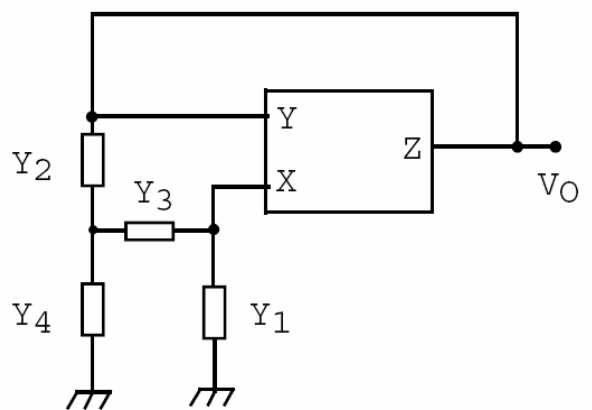

(b)

Şekil-2 (Soru 2)

(a)

(b)

Şekil-3 (Soru 3)